

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kylmälä, S. (2022) Miksi aikaisempaa osaamistani ei arvosteta? TAMK-blogi. 18.8.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/opetus/miksi-aikaisempaa-osaamistani-ei-arvosteta/>

Miksi aikaisempaa osaamistani ei arvosteta?

18.8.2022

Opiskelijoiden tyytyväisyys opintoihin lisääntyy, kun heidän työkokemustaan hyödynnetään. TAMKissa tarjoutuu taas uusien opiskelijoiden aloittaessa mahdollisuus osoittaa, että heidän aikaisempaa osaamistaan arvostetaan. Opiskelijapalautteiden mukaan emme aina ole näin onnistuneet tekemään.

Myös opintojen aikainen työssä käyminen on opiskelijoille oppimisen mahdollisuus. Hyväksilukemisella tarkoitetaan ennen opintojen alkua hankitun osaamisen hyväksymistä osaksi tutkintoa, kun taas opinnollistamisella tarkoitetaan opintojen aikana hankitun osaamisen tunnistamista, arviointia ja tunnustamista opintopisteiksi.

Työssäkäynti opintojen ohessa on yleisintä yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoilla. Ammattikorkeakouluopiskelijoista on 53 % ollut Tilastokeskuksen (2022) mukaan vuonna 2020 opintojensa ohessa töissä. Kaikkien osapuolten kannalta olisi järkevää hyödyntää opinnoissa työssäkäyntiä ja siellä hankittua osaamista oppimisen mahdollisuutena. Opiskelijoiden tyytyväisyys opintoihin lisääntyy, he kiinnittyvät paremmin työelämään ja siirtyminen opinnoista töihin helpottuu, kun heidän työkokemustaan arvostetaan ja hyödynnetään (Kotila ym. 2016). Varsinkin monimuoto-opiskelijoilla henkilökohtaisuus, jota rakennetaan vaikkapa opinnollistamisen kautta tukee opintoihin sitoutumista ja vastuullisuuden kokemusta oppimisessa (Kukkosen ja Marttila, 2017).

Opinnollistaminen kehittää osaamista

Opintojakson opinnollistamisella voidaan parhaimmillaan kehittää sekä opiskelijan osaamista että yrityksen toimintatapoja ja parhaassa tapauksessa myös opettajan työelämätuntemusta.

Kokemukseni perusteella pitkäänkin työssä olleet opiskelijat tarvitsevat osaamisensa ja ennen kaikkea toiminnan kehittämisen tueksi teoreettisen viitekehyksen vahvistamista tietyillä osaamisalueilla. Tällöin osaamisen näyttöjä täydennetään esimerkiksi opiskelijan kirjareferaatilla tai lähdekirjallisuuden hyödyntämisellä kirjallisissa tuotoksissaan. Osaamista on tarkasteltava aina ammattikohtaisten osaamisten lisäksi myös geneeristen osaamisten ja työelämäosaamisten näkökulmista.

Opiskelija peilaa omaa osaamistaan aina suhteessa opintojakson tavoitteisiin. Käytyäni opiskelijan kanssa henkilökohtaista keskustelua olen pyrkinyt selvittämään hänen aiempaa osaamistaan ja sen hetkistä tehtäväkenttäänsä. Millaista työkokemusta hänellä on sekä millaista osaamista siitä on kertynyt? Miten opiskelija arvioi omia tiimityötaitojaan ja mitä hän kokee omina vahvuuksinaan ja heikkouksinaan ammattilaisena?

Opettajan omalla kokemuksella merkitystä

Korkeakoulun opettajan tai opinto-ohjaajan omalla kokemuksella ja ammattitaidolla on suuri merkitys tässä vaiheessa, kun vertaillaan opiskelijan osaamista tutkinnon ja opintojaksojen osaamistavoitteisiin (Asplund, Määttä & Virolainen 2015). Ohjaavalla henkilöllä on oltava kokonaisnäkemys tutkinnon tavoitteista. Hänen työtään helpottaisi myös paljon, jos toteutussuunnitelmiin olisi jo kirjattu, miten osaamisen näyttöä kunkin opintojakson osalta on ajateltu. Voisiko se olla aina kirjattuna yhdeksi toteutuksen valinnaiseksi suoritustavaksi?

Luin toukokuussa liiketalouden hakijoiden monimuodon valintakurssille kirjoittamia esseitä ja totesin, että hakijoilla on vahvaa osaamista. Hakijoissa oli yrittäjiä, 10 vuotta myynnissä esihenkilötehtävissä toimineita osaajia sekä alan vaihtajia, jotka ovat omalla aiemmalla sektorillaan toimineet vastuullisissa tehtävissä. Näiden opiskelijaksi valittujen henkilöiden kanssa keskustellaan heti opintojen alkuvaiheessa ja suunnitellaan heidän opintopolkunsa aiempi osaaminen huomioiden.

Nyt meille tarjoutuu mahdollisuus miettiä, miten me uusissa opetussuunnitelmissa näytämme, että me arvostamme jo aiemminkin hankittua osaamista. Sloganimme Liiketalous ja media -yksikössä on ”Arvostamme osaamistasi”. Lähde sinäkin mukaan tekemään käytännön tekoja tämän sloganin toteuttamiseksi!

Teksti: Satu Kylmälä, Liiketalous ja media -yksikön osaamispäällikkö, TAMK

Kuva: Jonne Renvall